

ת"פ 2302/01/21 - אלמוג חוגיה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 2302-01-21 מדינת ישראל נ' חוגיה

לפני כבוד השופט עדי יעקובוביץ

המבקש:
נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

החלטה

פתח דבר

1. לפני בקשה לביטול כתב אישום מחמת טענת הגנה מן הצדק ולחלופין בקשה לזכות המבקש בשל טענת זוטי דברים.

2. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע 2 עבירות של **הפרת הוראה חוקית**, עבירות לפני לסעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

על פי החלק הכללי שבכתב האישום, ביום 05/08/20, במסגרת מ"ת 31342-09-19, נקבע (כב' השופט בן-יצחק) כי המבקש רשאי לצאת ממעצר הבית שברחוב סוקולוב 39 ברמת השרון לצרכי עבודה, בימים א'-ה' בין השעות 06:30-21:00 וביום ו' בין השעות 06:30-16:30 (להלן: "**ההוראה החוקית**").

על פי עובדות האישום הראשון בכתב האישום, ביום 19/09/20, בשעה 22:40 או בסמוך לכך, הפר המבקש את ההוראה החוקית בכך ששהה מחוץ לכתובת מעצר הבית, זאת בניגוד לתנאי השחרור (להלן: "**ההפרה הראשונה**").

על פי עובדות האישום השני בכתב האישום, ביום 27/09/20, בשעה 22:05 או בסמוך לכך, הפר המבקש את ההוראה החוקית בכך ששהה ברחוב סוקולוב 20 ברמות השרון, זאת בניגוד לתנאי השחרור (להלן: "**ההפרה השנייה**").

3. ב"כ המבקש העלה טענה מקדמית ולפיה יש להורות על ביטולו של כתב האישום כבר כעת וזאת לאור הוראת סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**"), שכן, לטענתו, המאשימה חרגה מנהלי פרקליטות המדינה בכל הקשור להגשת כתב האישום שבפנינו והפנה להנחיה 5.14 - העוסקת במדיניות התביעה בעניינו של נאשם או חשוד המשוחרר בערובה ו/או בידי ערב המפר תנאי ערובה, וכן לדנ"פ 5387/20 **רפי רותם נ' מדינת ישראל** (נבו 15.12.2021).

בהמשך לדיון, ביום 28/12/21, הגיש ב"כ המבקש הטענה המקדמית בכתב ובמסגרתה ביקש לטעון טענה חלופית - לזכות הנאשם בשל זוטי דברים.

4. המשיבה הגישה תגובתה ולפיה יש לדחות את הטענה, וזאת, בין היתר, לאור פסיקת בית המשפט העליון

עמוד 1

ברע"פ 5034/15 פלוני נגד מדינת ישראל (נבו, 31.10.2018) (להלן: "רע"פ פלוני").

עוד הדגישה המשיבה כי יש מקום לדחות גם את הטענה בכל הקשור להגשת כתב האישום שכן היא עומדת בתנאים שנקבעו בהנחיה, והכל כמפורט בתגובתה מיום 26/01/22.

דוקטרינת ההגנה מן הצדק

5. התפתחותה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק נקבעה בהלכה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד בורוביץ', פ"ד נט(6) 776, 807 (להלן: "עניין בורוביץ'") ונועדה לפטור אדם מאחריות פלילית באותם מקרים נדירים בהם האישום עומד בניגוד מוחלט לתחושות הצדק וההגנות. משכך, הוכרה הדוקטרינה כמהלך שבית המשפט ינקוט בו אך במקרים חריגים, כאשר קיימת פגיעה ממשית בתחושת הצדק, כאשר פעולות הרשות חורגות מהנורמה המקובלת, ממידת הסבירות, ההגנות ותום הלב, במידה שכל בר דעת היה זועק כנגד פעולתה של הרשות.

6. בהתאם להלכה הפסוקה, טענה זו תבחן בשלושה שלבים: ראשית, בחינת עוצמת הפגם שבהתנהלות המאשימה. שנית, איזון בין הערכים המנוגדים, קרי, בחינה האם בהתחשב במכלול נסיבות העניין ובכלל זאת האינטרסים המנוגדים, ההליך הפלילי פוגע בצורה חריפה בתחושת הצדק וההגנות. שלישית, בחינת הסעד המידתי הראוי בגין ההפרה.

7. בענייננו, מיקד ב"כ המבקש טיעונו בכל הקשור להפעלת שיקול הדעת של המאשימה בעת הגשת כתב האישום נוכח הנחיית פרקליט המדינה מספר - 5.14 הפרת תנאי ערובה בידי נאשם או חשוד המשוחרר בערובה ו/או בידי ערב, והפנה לסעיפים 5 ו-12 להנחיה, אשר זו לשונם:

"5. ככלל, נמצאה תשתית ראייתית לכך שנאשם הפר את תנאי הערובה שהוטלו עליו, שאינם מעצר באיזוק אלקטרוני, ונסיבות ההפרה אינן בגדר "זוטי דברים", יהווה הדבר עילה להגשת בקשה לעיון חוזר לבית המשפט לפי סעיף 52 לחוק המעצרים, במסגרתה יתבקש מעצר עד תום ההליכים."

"12. במקרים המתאימים, בהם מדובר בהפרה חמורה או שקיימות נסיבות מחמירות בהפרה, ישקול תובע - בנוסף להגשת בקשה למעצר הנאשם ולחילוט הערובה - להורות על חקירה, אם עד אותה עת המשטרה לא פתחה ממילא בחקירה. בסיום החקירה, ככלל, אם נאספו די ראיות להפרה, יוגש כתב אישום בגין עבירה של הפרת הוראה חוקית. החלטה על הגשת כתב אישום כאמור תעשה תוך מתן משקל לטיב וסוג ההפרה. כך לדוגמה, יש לשקול הגשת כתב אישום בחיוב, במקרה שבו ההפרה הביאה לפגיעה בשלומו הפיסי או הנפשי של נפגע עבירה; כאשר ההפרה גררה הקצאת משאבים ציבוריים ואכיפתיים ניכרים; כאשר ההפרה לוותה בביצוע של עבירה נוספת או הביאה לפגיעה אחרת באמון ותחושת הביטחון של הציבור; וכדומה."

8. ב"כ המשיבה הפנתה לפסק הדין ברע"פ פלוני, שם התעוררה שאלת היחס בין העמדה לדין של מי שהפר החלטות שחרור ממעצר בעבירה של הפרת הוראה חוקית, ובין הסמכות לבחון מחדש את תנאי השחרור בערובה, לפי דיני המעצר. בית המשפט העליון קבע, באותה פרשה, כי אין מניעה עקרונית להעמיד לדין אדם בגין הפרת תנאי שחרור בערובה - הפרת הוראה חוקית, בד בבד עם בחינה מחודשת והחמרה של תנאי מעצרו. בית המשפט העליון נימק זאת, בין היתר, בהבחנה בין התכלית העומדת ביסוד כל אחד מהאמצעים. התכלית

העומדת ביסוד ההחלטה על העמדה לדין בעבירה של הפרת הוראה חוקית היא עונשית ועיקרון הגמול הוא שיקול משמעותי בגדרה. מדובר, אפוא, באמצעי ענישתי הצופה פני עבר המכוון לגמול לנידון על ההפרה. לעומת זאת, התכלית העומדת ביסוד הוראות המעצר וסמכותו של בית המשפט לדון מחדש בתנאי השחרור אינה עונשית אלא היא נועדה לשמש כאמצעי מניעתי הצופה פני עתיד (ראה בעניין זה גם: בש"פ 3611/93 **פרץ נגד מדינת ישראל**, פ"ד מח(1) 885).

9. עם זאת, בית המשפט העליון הפנה בהקשר זה לעניין סמכות הביקורת המנהלית של בתי המשפט וקבע, כי:

"בהקשר לענייננו, יש לתת את הדעת לעובדה כי אין עסקין בערעור על ההרשעה, או על מידת העונש, אלא אנו נדרשים פה להתערב בשיקול דעתם של הגורמים הרלבנטיים אצל המשיבה עת ששקלו אם להגיש כתב אישום אם לאו בגין הפרת ההוראה החוקית. ביחס לכך אציין את ההלכה הפסוקה והמושרשת, הנוגעת לביקורת השיפוטית המצומצמת יחסית הנעשית בכל הנוגע לשיקול דעתה של התביעה בהעמדה לדין, ולפיה רק מקרים בהם נפל חוסר סבירות קיצוני בהחלטת הרשות להעמיד לדין, או שרירות לב, או משגה היורד לשורש ההליך, הם אלה שעלולים להביא להתערבות שיפוטית (ראו: בג"ץ 2534/97 **יהב נ' פרקליטת המדינה**, פ"ד נא (3) 1 (1997); בג"ץ 4550/94 **אישה נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מט(5) 859 (1995); בג"ץ 935/89 **גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מד (2) 485 (1990)). בהתאם לפרישתה הרחבה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק ולהלכות הנ"ל, כאשר עסקין בביקורת שיפוטית על החלטת המשיבה להעמיד אדם לדין, יש ליתן משקל ממשי לאמות המידה הנקוטות במשפט המינהלי, וגדרי ההתערבות המצומצמים לביקורת שיפוטית על התנהלות המאשימה - ישמשו נקודת מוצא, לצד שיקולים נוספים הייחודיים לעקרון ההגנה מן הצדק (ולעניין זה ראו גם **עניין בורוביץ**)".

10. כאמור, היחס בין העמדה לדין בעבירה של הפרת הוראה חוקית ובין בחינת תנאי השחרור הוסדר בהמשך **לרע"פ פלוני**, הנזכר, במסגרת **הנחיית פרקליט המדינה מספר 5.14 - הפרת תנאי ערובה בידי נאשם או חשוד המשוחרר בערובה ו/או בידי ערב** (11.11.18).

לפי ההנחייה, הפרת תנאי מעצר תהא, ככלל, עילה להגשת בקשה לעיון חוזר, למעט אם נסיבות ההפרה מהוות זוטי דברים. עוד מורות ההנחיות, כי במקרים בהם מדובר בהפרה חמורה או בהינתן נסיבות מחמירות, תשקול התביעה את האפשרות להורות על חקירה, לצד הבקשה לעיון חוזר.

על הגנת זוטי דברים

11. הגנת זוטי דברים הקבועה בסעיף 34"ז לחוק העונשין, מהווה סייג לאחריות הפלילית כאשר "**לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך**".

12. על פי הפסיקה, מדובר בארבעה תנאים מצטברים, לגביהם "**הגישה הרווחת היא כי משקלו של התנאי האחרון, בדבר האינטרס הציבורי, רב מזה של השאר**" (ע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסט חשמל רמזורים ובקרה בע"מ**, פ"ד ס(2) 120 (2005), פסקה 25). יודגש כי יש לנקוט זהירות רבה בהחלת סייג זה, תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה:

"...הדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו, נסיבותיו,

תוצאותיו והאינטרס הציבורי. עפ"י בחינת המעשה לאורם של מבחנים אלה, עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה אם אכן הדברים אמורים בעבירה מבחינה טכנית פורמלית אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל של 'העדר ענין לציבור'...בחינה זו צריכה להיעשות בזהירות מרובה, כדי שלא לרוקן מתוכן דווקא את העבירות הקלות, וכל זאת בהתחשב בתוצאה המחוייבת מקבלת ההגנה, שהינה זיכוי של הנאשם" (ע"פ 807/99 **מדינת ישראל נ' עזיזיאן**, פ"ד נג(5) 747 (1999), פסק דינו של כבוד השופט מ' אילן).

דין והכרעה

הגנה מן הצדק

13. לאחר שעיינתי בטענות המבקש, בתגובת המשיבה לה ובהנחיות פרקליט המדינה הרלוונטיות, לא מצאתי כי החלטת המאשימה להגיש כתב אישום בנסיבות העניין לוקה בחוסר סבירות קיצוני ואינני סבורה שיש מקום לבטל את ההליך הפלילי מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, או מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק.

14. על פי עובדות כתב האישום, מדובר לכאורה בנסיבות שאינן מינוריות.

העובדה שמדובר ב**שתי הפרות** בתקופה קצרה בת כשבועיים, כאשר על פי ההפרה השנייה, המבקש נמצא מחוץ לביתו בשעה 22:40, כשעה ומחצה עובר לחלון ההתאווורות המותר לו. ברור כי המבקש, אשר אף לדבריו יצא מביתו "לנשום אוויר", היה צריך לשהות בביתו בזמן זה.

לכל זאת מצטרפת העובדה שבמעמד ההפרה השנייה, הנאשם זומן לחקירה על ידי שוטר, ולא התייצב לחקירה, כל זאת בעודו כאמור נתון תחת תנאי שחרור במסגרת תיק פלילי אחר.

לאור כל האמור, הרי שלא מצאתי פגם המצדיק התערבותו של בית המשפט. העובדה שלטענת המבקש מדובר במרחק של כ-300 מטרים ממקום מעצר הבית, אין בה כדי ללמד שמדובר בנסיבות זניחות וזאת בשל הנסיבות האחרות, קרי שעת ההפרה, נסיבותיה והעובדה שמדובר בהפרה שנייה בתוך פרק זמן קצר. כאמור, המבקש לא חלק על עובדות אלה.

גם הנחיית פרקליט המדינה, המדברת לכל אורכה על "הפרה" בלשון יחיד, אינה מהווה רשימה סגורה. שתי הפרות בפרק זמן כה קצר, לדידי, מהוות כשלעצמן משנה חומרה.

זוטי דברים

15. באשר לטענה החלופית של הנאשם בדבר קיומה של הגנת "זוטי דברים", ראשית, על סמך מכלול הנתונים שהובאו בפני, נסיבות המקרה מעלות כי מדובר בשתי הפרות סמוכות, וזאת בסמוך למועד שינוי תנאיו המגבילים של המבקש תוך מתן אפשרות לצאת לעבודה, זכות שבית המשפט נותן למי שמאמין כי ניתן ליתן בו אמון.

על אף זאת, המבקש פעל בניגוד להחלטת בית המשפט והפר האמון והתנאים המגבילים פעמיים.

16. פסיקת בתי המשפט השונים שבה ועמדה על חשיבות עבירות הפרת הוראה חוקית, אשר נועדה להגן על האינטרסים הציבוריים החשובים של הסדר הציבורי, הציות למערכת אכיפת החוק וכיבוד צווי בית המשפט (ראו

ברע"פ פלוני).

17. מהאמור לעיל, לא מצאתי לקבל את הבקשה לזיכוי מחמת הגנת זוטי דברים.

18. לאור כל האמור, אני דוחה את הטענה המקדמית לביטול כתב האישום שהועלתה על ידי המבקש ואת הטענה החלופית בבקשה לזיכוי המבקש מחמת סייג זוטי דברים.

המשך הדיון כסדרו ביום 27/02/22 בשעה 08:30.

המזכירות תמציא העתק החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אדר א' תשפ"ב, 13 פברואר 2022,
בהעדר הצדדים.